

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМИКА НА ТУРИЗАМ И
УГОСТИТЕЛСТВО (50318) И БИЗНИС МЕНАЏМЕНТ (50603) НА
ФАКУЛТЕТ ЗА ТУРИЗАМ И БИЗНИС ЛОГИСТИКА ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 2102-263/3 од 10.12.2021 година донесена на 255. седница на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, одржана на 10.12.2021 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите звања за наставно-научната област економика на туризам и угостителство (50318) и бизнис менаџмент (50603) на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 1.12.2021 година и во предвидениот рок се пријави д-р Оливер Филипоски, доцент.

Врз основа на приложената документација од кандидатот, чест ни е на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатот д-р Оливер Филипоски е роден на 28.12.1980 година во Гостивар. Средното гимназиско училиште „Панче Попоски“ го завршува во Гостивар со континуиран одличен успех. Дипломира во 2004 година на тема „Осигурување на културното наследство“ под менторство на проф. д-р Сашо Коруновски и се стекнува со звање дипломиран менаџер по осигурување на Факултетот за туризам и угостителство при Универзитетот „Св. Климент Охридски“ со просечна оценка на студирање 8,0. Во учебната 2004/2005 година се запишува на постдипломски студии на Факултетот за туризам и угостителство во Охрид, на насоката осигурување. Во 2008 година, со просечна оценка на студирањето од 9,88 ја одбранува магистерската теза со наслов „Супервизорска контрола во осигурителни друштва и банки“ и се стекнува со академски степен **магистер на науки од областа на осигурителни науки**. Кандидатот од август 2011 година е докторанд на Економскиот институт при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и во јануари 2017 година ја одбрал докторската дисертација со наслов „Меѓународните стандарди и нивната улога во развојот на услужниот сектор“.

Во текот на постдипломските студии кандидатот дал посебен придонес во содржинска подготовка на книгата „Методологија на научното истражување“, како и во подготовка на интерните скрипти за предавање и вежби по предметите Методологија на научно истражување и Осигурување за потребите на Факултетот за туризам и угостителство - Охрид.

Во академската 2010/2011 кандидатот е ангажиран како волонтер на Факултетот за туризам и бизнис логистика и согласно со Договорот за волонтерска работа со Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, каде што успешно ги реализирал сите поставени задачи, покажувајќи солидни комуникациски вештини и способност за организирање и реализирање на оперативните задачи на факултетот.

Од септември 2011 година кандидатот е избран за помлад асистент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип.

Во 2014 година е избран за асистент-докторанд на Факултетот за туризам и бизнис логистика и покривал предмети од областа на туризмот и бизнис менаџментот.

Во јуни 2017 г. со Одлука бр. 2102-319/4 е избран за доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика во областите бизнис менаџмент и економика во туризмот и угостителството.

Кандидатот во овој период активно учествува во бројни обуки, работилници и конференции со желба да го усоврши своето знаење и вештини. Истовремено, тој е автор и коавтор на повеќе научни и стручни трудови што упатува на неговиот интерес и желба за научноистражувачка работа.

Од приложената документација на кандидатот се гледа дека истиот одлично го говори англискиот јазик и има компјутерски познавања од повеќе оперативни програми како Windows и Microsoft Office. Од 8.8.2014 година е член на Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика, како и активно учество во повеќе комисији при Факултетот.

Општи услови за избор во звање вонреден професор:

1. Просечен успех: додипломски студии 8,00 и на постдипломски студии 9,88.
2. Научен степен: доктор на економски науки. Докторската дисертација на тема „Меѓународните стандарди и нивната улога во развојот на услужниот сектор“ е одбранета на 18.1.2017 година на Економски институт - Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје.
3. Претходен избор во звање: Со одлука бр. 2102-319/4 на 21.6.2017 година д-р Оливер Филипоски е избран за доцент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип за наставно-научната област бизнис менаџмент и економика на туризам и угостителство.
4. Објавени најмалку пет научни трудови во референтна научна публикација во последните пет години:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1	Mitreva, E., Tahiri, A., Kovaci, Idriz and Filiposki, O.	Managerial competences in hotel management in Kosovo. (2020)	<i>Quality - Access to Success</i> , 21 (178). pp. 79-82. ISSN 1582-2559. (<u>Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 1,6</u>).	20
2.	Mitreva, E., Mitkovska, T., Filiposki, O. and Gjorshevski, H.	IPARD 1 Programme - Why and How Its Implementation Did Not Succeed in Macedonia. (2019)	<i>TEM Journal</i> , 8 (2). pp. 437-443. ISSN 2217-8309 / 2217-8333 (Online). (<u>Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,7</u>).	8
3.	Mitreva, E. Gjorgjieva, S., Filiposki, O. and Gjorshevski, H.	Stress and quality of life among higher education students in Macedonia. (2019)	<i>Quality - Access to Success</i> , 20 (169). pp. 166-170. ISSN 1582-2559. (<u>Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 1,2</u>).	20
4.	Mitreva, E., Filiposki, O. , Taskov, N., Srebrenkoska, V., Lazarevski, I. and Jovanovic-Malinovska, R.	The Need for Analysis of Costs of Quality in Macedonian Companies. (2018)	<i>Quality - Access to Success</i> , 19 (162). pp. 51-55. ISSN 1582-2559. (<u>Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,8</u>).	20

5.	Mitreva, E., Taskov, N., Srebrenkoska, V., Filiposki, O. , Lazarevski, I. and Jovanovic-Malinovska, R.	Application of methods and techniques for quality in the Macedonian companies. (2017)	<i>Quality - Access to Success</i> , 18 (160). pp. 73-78. ISSN 1582-2559. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,9).	20
6.	Mitreva, E., Taskov, N., Filiposki, O. , Lazarevski, I., Srebrenkoska, V. and Gjorshevski, H.	Measuring the Business Results in the Macedonian Companies. (2017)	<i>TEM Journal</i> , 6 (3). pp. 558-566. ISSN 2217-8309 / 2217-8333. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,1).	8
7	Mitreva, E., Taskov, N., Filiposki, O. , Lazarevski, I. and Gjorshevski, H.	The Success of Projecting and Implementing Quality System in the Macedonian Companies. (2017)	<i>TEM Journal</i> , 6 (2). pp. 372-379. ISSN 2217-8309. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,1).	8
8	Mitreva, E., Pancev, D., Gjorshevski, H., Filiposki, O. and Metodijeski, D.	The implementation of the Quality Costs Methodology in the Public Transport Enterprise in Macedonia. (2017)	<i>TEM Journal</i> , 6 (1). pp. 153-161. ISSN 2217-8309. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,1).	8

5. Познавање од англиски јазик кое кандидатот го докажува со потврда за познавање на јазикот преку Кембриџ сертификат за прелиминарен англиски јазик (Cambridge Certificate of Preliminary English) - (B1);
6. Способност за изведување на високообразовна дејност: Д-р Оливер Филипоски е вработен на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип од 2011 година, почнувајќи од асистент, асистент-докторанд и доцент. Бил член на универзитетски и факултетски комисији.

Посебни услови:

1. Учество во научноистражувачки проекти, во изборниот период д-р Оливер Филипоски има учествувано: како заменик-раководител на Еразмус + проектот Shaping the future education in tourism (2016-2019); истражувач во билатерален научноистражувачки проект: Developing a model for performance improvement of business processes by an application of benchmarking strategy based upon examples of innovation во рамките на меѓународната научна соработка со Машинскиот факултет, Подгорица (во периодот 2016-2018 година) е финансиран од страна на Министерство за образование и наука (арх. бр. 17-1395/1 од 26.1.2016 година); како и учесник во проектот Историско-географски пресек на туризмот и угостителството во Република Македонија (2015-2018), финансиран од Фондот за научноистражувачка работа на УГД.
2. Придонес во оспособувањето на помлади наставници и соработници: Д-р Филипоски бил ментор на над 60 дипломски труда и бил 4 пати претседател на комисија за одбрана на магистерски труд.
3. Рецензирана скрипта и практикум: Д-р Филипоски има издадено рецензирана е-скрипта и е-практикум по предметот Управување со ризици (достапни на е-репозиториум на УГД):
  - **Filiposki, Oliver** and Mitreva, Elizabeta (2021) Управување со ризици-Скрипта. ISBN 978-608-244-814-5.
  - **Filiposki, Oliver** and Mitreva, Elizabeta (2021) Управување со ризици-Практикум. ISBN 978-608-244-815-2.
4. Има остварено минимум поени кои се однесуваат на целокупната актива на лицето: (НО)=30; (НИ)=246; (САОР)=131 или вкупно 407 поени.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Од септември 2011 г. кандидатот работи како помлад асистент во научната област туризам и угостителство на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. Од 2014 година е избран за асистент-докторанд и изведува вежби на повеќе предмети, и тоа: Бизнис логистика, Осигурување од одговорност, Организациско однесување, Менаџмент на мали и средни бизниси, Претприемништво, Ресторански менаџмент, Интернационална гастрономија, Патнички агенции, Промотивни агенции, Пракса во хотелско-угостителски објект 1, Меѓународна трговија, Хотелиерство, Рурален (бањски) туризам, Царинска тарифа и царинска управна постапка, Проценка на надомест и штета, Сообраќај во туризмот и Основи на туризам.

1. Од 2017 година со Одлука бр. бр. 2102-319/4 на 21.6.2017 година е избран за доцент на ФТБЛ за наставно-научната област бизнис менаџмент и економика на туризам и угостителство.

Во изборниот период има изведено настава на прв, втор и трет циклус студии по предметите: прв циклус, на студиските програми Бизнис логистика и Бизнис администрација, предметите: Управување со ризици, Вовед во осигурување, Осигурување од одговорност, Проценка и надомест на штета и на студиските програми Туризам, Гастрономија, исхрана и диететика и Хотелско-ресторанска, предметот: Безбедност во туризмот и угостителството; втор циклус на студиската програма Меѓународен туризам предметите: Контролинг и безбедност во туризмот и Безбедност и осигурување во транспортот и трет циклус на студиската програма Туризам и угостителство со предметот Современи информатички системи во туризмот.

Под менторство на д-р Филипоски биле над 60 дипломски труда и бил 4 пати претседател на комисија за одбрана на магистерски труд. Неговиот интерес е од областа на економските аспекти во услужниот сектор, надополнет со управување со ризиците во услужните претпријатија.

Во изборниот период, кандидатот д-р Оливер Филипоски е самостоен автор и коавтор на голем број научни трудови објавени во индексирани списанија, меѓународни научни списанија, трудови објавени во зборници на трудови на научни собири, учесник/координатор во повеќе научноистражувачки проекти од национален и меѓународен карактер и предавач и обучувач по покана.

Во време на изборниот период кандидатот д-р Оливер Филипоски има публикувано следните монографии, научни книги, учебници и поглавја од глави во земјава и во странство, кои имаат научноистражувачка, но и стручно-апликативна примена:

2. **Filiposki, Oliver** and Mitreva, Elizabeta (2021) Управување со ризици-Скрипта. ISBN 978-608-244-814-5.

Скриптата е наменета за потребите на студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика за подготвување на испитот по предметот Управување со ризици. Оваа скрипта е од областа на управувањето со ризици во претпријатија и во финансиски институции. Се состои од 8 поглавја, што е во согласност со Наставниот план и програмата на Факултетот за туризам и бизнис логистика.

3. **Filiposki, Oliver** and Mitreva, Elizabeta (2021) Управување со ризици-Практикум. ISBN 978-608-244-815-2.

Практикумот е наменет за потребите на студентите на Факултетот за туризам и бизнис логистика за изготвување на вежбите и подготвување на испитот по предметот Управување со ризици. Овој практикум е од областа на управувањето со ризици во претпријатија и во финансиски институции. Се состои од 10 вежби, што е во согласност со Наставниот план и програмата на Факултетот за туризам и бизнис логистика.

4. Metodijeski, Dejan and Grozdanovski, Goran and **Filiposki, Oliver** and Gjorgieva, Ivana and Nacov, Aleksandar and Trajcevska, Renata and Stevanovik, Petar and Djingarska, Marija (2021) Користење на остатоци и отпадоци од храна во готварството. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-08-5

Книгата „Користење на остатоци и отпадоци од храна во готварството“ е наменета за сите кои работат во секторот угостителство и туризам, за академската јавност, студентите, учениците, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со подготовката на храна. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на правилно користење на остатоци и отпадоци од храна во домашното и професионалното готвење. Идејата за изработка на оваа книга произлегува од вклученоста на авторите во проектот „Zéro Gaspillage – pour une production et une consommation responsables en ECO“, каде координатор на проектните активности беше проф. д-р Снежана Петрова од Филолошкиот факултет при УКИМ. Проектот беше реализиран во 2020 година и поддржан од страна на Agence universitaire de la Francophonie (AUF).

5. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Keskinova, Angelka and Dzambazovski, Kristijan and Taleska, Milena and Todorovic, Emilija and Dimovski, Cedomir and Micevski, Mladen and Mitreva, Elizabeta (2021) Пристапност во туризмот: патувања на лицата со попреченост. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-09-2

Книгата „Пристапност во туризмот: патувања на лицата со попреченост“ е наменета за сите кои работат во секторот угостителство и туризам, за академската јавност, студентите, учениците, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со организацијата на туристички активности. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на пристапноста во туризмот од аспект на лицата со попреченост.

6. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Gjorgieva, Ivana and Nacov, Aleksandar (2021) Регионални карактеристики на светската гастрономија. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-10-8

Книгата „Регионални карактеристики на светската гастрономија“ е наменета за сите кои работат во секторот угостителство и туризам, објектите за храна и пијалаци, за академската јавност, студентите, учениците, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со гастрономијата. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со интернационалните кујни и светската гастрономија.

7. Metodijeski, Dejan and Taskov, Nako and Arminovska, Limonka and Antonievski, Goran and **Filiposki, Oliver** and Sazdova, Julijana and Golakov, Kostadin and Belcev, Tole (2020) Гастрономски речник. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-06-1

Во гастрономијата се користи стручна терминологија и зборови кои потекнуваат од различни говорни подрачја. Основната цел на овој речник е да обезбеди правилно толкување на зборовите, поимите и термините, кои се среќаваат и користат во угостителството. Областите кои се опфатени во речникот вклучуваат: опрема и инвентар за подготовка и послужување на храна и пијалаци, различни видови кујни, карактеристични јадења, намирници кои се користат во готварството и исхраната, познати личности поврзани со гастрономијата, техники на подготовка на јадења и останати аспекти на гастрономијата.

8. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Micevski, Mladen and Todorovic, Emilija and Taleska, Milena and Dzambazovski, Kristijan and Dimovski, Cedomir (2020) Управување со проекти во туризмот. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-07-8

Книгата „Управување со проекти во туризмот“ е наменета за сите кои работат во секторот туризам и угостителството, за академската јавност, студентите, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со учество во проектни активности од областа на туризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на проектниот менаџмент од аспект на туризмот и угостителството.

9. **Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Micevski, Mladen and Dimovski, Cedomir and Dzambazovski, Kristijan and Taleska, Milena and Todorovic, Emilija (2019) Менаџмент на настани: аспекти на туризмот и угостителството. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-04-7

Книгата „Менаџмент на настани: аспекти на туризмот и угостителството“ е наменета за сите кои работат во секторот поврзан со организирањето на настани, угостителството и туризмот, за академската јавност, студентите, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со организацијата на настани и туризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на менаџментот на настани од аспект на угостителството и туризмот.

10. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Nacov, Aleksandar and Georgieva, Ivana (2019) Регионални карактеристики на македонската гастрономија. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-05-4

Оваа книга насловена како „Регионални карактеристики на македонската гастрономија“ е наменета за оние кои работат во туризмот и угостителството, за академската заедница, ученици и студенти, истражувачи, како и сите заинтересирани страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со гастрономијата и туризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на гастрономијата и туризмот во нашата земја, како и популаризација на регионалната гастрономска понуда.

11. Todorovic, Emilija and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Taleska, Milena and Dzambazovski, Kristijan and Golakov, Kostadin (2019) Туристички речник за Скопскиот регион. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-03-0

Основната цел на овој речник е да обезбеди правилно толкување на поимите и термините кои се среќаваат во Скопскиот регион и може да помогнат на посетителите и туристите при реализирањето на престојот, одморот или туристичкото патување во овој регион. Областите кои се опфатени во речникот вклучуваат: географски поими, населени места, општини, природни вредности, објекти од културно наследство, религиозни објекти, хотели и угостителски објекти, туристички агенции, транспортни центри, шопинг центри, државни институции, здруженија и други чинители поврзани со туризмот во Скопскиот регион. Исто така, речникот содржи и термини поврзани со храна и пијалаци, гастрономија, објекти за спорт и рекреација, користење на слободното време итн.

12. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Taskov, Nako and Mitreva, Elizabeta (2018) Менаџмент на мени во ресторанското работење. Гера Ком Плус. ISBN 978-608-66178-1-3

Книгата „Менаџмент на мени во ресторанското работење“ е наменета за сите кои работат во угостителски објекти за подготовка и послужување на храна и пијалаци, туристичкиот сектор, за академската јавност, студентите, истражувачите, заинтересирани страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со ресторанското работење. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на организацијата и планирањето на менијата во ресторанското работење. Книгата има цел да придонесе за подобрување на познавањата на менаџирањето на менијата во најголем дел за главните готвачи и менаџерите на рестораните, но исто така и за услужниот персонал во угостителските објекти. Во изработката на книгата се користени соодветна стручна и релевантна литература и интернет извори. Книгата е изработена во шест глави.

13. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Taskov, Nako and Mitreva, Elizabeta (2018) Менаџмент со кетеринг операции во хотелскиот и ресторанскиот бизнис. Гера Ком Плус. ISBN 978-608-66178-0-6

Книгата „Менаџмент со кетеринг операции во хотелскиот и ресторанскиот бизнис“ е наменета за сите кои работат во угостителски објекти за подготовка и послужување на храна и пијалаци, кетеринг компании, туристичкиот сектор, за академската јавност, студентите, истражувачите, заинтересирани страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор, транспортните компании кои директно или индиректно се поврзани со кетерингот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на менаџирањето со кетеринг операции во хотелскиот и ресторанскиот бизнис. Книгата има цел да придонесе за подобрување на познавањата на кетеринг

менаџментот во најголем дел за организаторите на кетеринг настани, но исто така и за персоналот кој ја подготвува храната и пијалаците, како и услужниот персонал кој зема учество во овие настани.

14. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Cuculeski, Nikola and Taskov, Nako and Micev, Georgi and Dimovski, Cedomir and Todorovic, Emilija (2018) Гастрономски туризам – современи светски тенденции и перспективи за развој во Македонија. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-00-9

Книгата „Гастрономски туризам – современи светски тенденции и перспективи за развој во Македонија“ е наменета за сите кои работат во угостителството и туризмот, за академската јавност, студентите, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со гастрономијата и туризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на гастрономијата и туризмот.

15. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Cuculeski, Nikola and Taskov, Nako and Micev, Georgi and Dimovski, Cedomir and Todorovic, Emilija (2018) Туристичко водење: специфики на алтернативните форми на туризам. Туристика, Скопје. ISBN 978-608-4872-01-6

Оваа книга насловена како „Туристичко водење: специфики на алтернативните форми на туризам“ е наменета за сите кои работат во туристичкиот сектор, за академската јавност, учениците, студентите, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со туристичкото водење. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на туризмот од аспект на туристичките водичи.

16. Metodijeski, Dejan and Ackovska, Marija and Petroska Angelovska, Neda and **Filiposki, Oliver** (2017) Екотуризам. Longurov. ISBN 978-608-66037-1-7

Книгата „Екотуризам“ е наменета за сите кои работат во туристичкиот сектор, за академската јавност, студентите, истражувачите, заинтересираните страни од приватниот, јавниот и невладиниот сектор кои директно или индиректно се поврзани со екотуризмот. Книгата е изготвена со цел да се збогати постоечката литература поврзана со проблематиката на екотуризмот.

17. Ackovska, Marija and Petroska Angelovska, Neda and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2017) Економика и организација на угостителството. Longurov. ISBN 978-608-66037-0-0

Оваа книга е изработена со цел лицата кои директно или индиректно се инволвирани во угостителство да се запознаат со угостителството како основна дејност на туризмот, видовите на сместувачки објекти кај нас и во светот, основната организација на претпријатијата, работните места и работните задачи. За таа цел внимателно се подготвени и претставени сите делови од текстовите чијашто содржина е соодветна на потребата од концизна и целосна слика за економика и организација на угостителството.

Трудови објавени во индексирани списанија достапни на интернет како Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, Emerald, Ebsco:

18. Mitreva, E., Tahiri, A., Kovaci, Idriz and **Filiposki, O.** (2020). Managerial competences in hotel management in Kosovo. *Quality - Access to Success*, 21(178). pp. 79-82. ISSN 1582-2559. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 1,6; SJR = 0.21, SNIP = 0,434, Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Централно прашање на овој труд е оценката на компетентноста на менаџментот во хотелската индустрија во Р. Косово. Со примена на техниките за истражување се констатирани позитивностите, но и недостатоците на хотелската понуда во однос на менаџерската компетентност. Дадени се низа препораки за креирање нов модел за подобрување на управувачките компетенции, а преку нив и хотелската понуда на Р. Косово. Ова ќе го олесни развојот на потенцијалните механизми за подобрување и предложените препораки, покрај насочувањето за воспоставување на сеопфатен план за следење на напредокот на планирањето и стратегијата за функционалната област.

19. Mitreva, E., Mitkovska, T., **Filiposki, O.** and Gjorshevski, H. (2019). IPARD 1 Programme - Why and How Its Implementation Did Not Succeed in Macedonia. TEM Journal, 8 (2). pp. 437-443. ISSN 2217-8309 / 2217-8333 (Online). (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,7. SJR = 0.167. SNIP 0.624. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Целта на оваа студија е анализа на имплементацијата на ИПАРД 1 програмата во Македонија во периодот 2007-2013 година и нејзината неуспешност. Анализата е направена од фазата на планирање на активностите, начинот на финансирање, причините за неуспехот, појавата на првите негативни индикатори во процесот на имплементација, како и работењето и функционирањето на Агенцијата за финансиска поддршка на земјоделството и руралниот развој во Македонија - Агенција ИПАРД. Во оваа студија покрај приказот на ситуацијата, направени се релевантни заклучоци со цел да се откријат причините за аномалиите, но и се нудат подобри решенија што следат, т.е. решенија за успешна имплементација на ИПАРД 2 програмата што е во тек.

20. Mitreva, E. Gjorgjieva, S., **Filiposki, O.** and Gjorshevski, H. (2019). Stress and quality of life among higher education students in Macedonia. Quality - Access to Success, 20 (169). pp. 166-170. ISSN 1582-2559. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 1,2. SJR = 0.28, SNIP = 0,914. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Овој труд го разгледува феноменот стрес присутен кај студентите од високото образование на Факултетот за туризам и бизнис логистика, Универзитет „Гоце Делчев“, Штип, Република Македонија. Истражувањето вклучува повеќе прашања во врска со причините за појава на стрес кај редовните студенти кои се алармантно изложени, што може негативно да влијае не само на резултатите од студирањето, туку и на способноста за работа и нивното здравје. Овој сеопфатен извештај содржи анализа и евалуација на најголемиот и најзначајниот дел од активностите на студентите на факултетот. Ова истражување би можело да биде почетна точка за упатување и размислување за некои други модели на студирање.

21. Mitreva, E., **Filiposki, O.**, Taskov, N., Srebrenkoska, V., Lazarevski, I. and Jovanovic-Malinovska, R. (2018). The Need for Analysis of Costs of Quality in Macedonian Companies. Quality - Access to Success, 19 (162). pp. 51-55. ISSN 1582-2559. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,8. SJR = 0.233, SNIP = 0,443. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Предмет на интерес на овој труд е истражувањето спроведено во македонските компании во однос на анализата на нивните трошоци за квалитет. Резултатите од истражувањето треба да им помогнат на менаџерите да го разберат влијанието на слабот квалитет врз финансиските резултати и имиџот на компанијата. Податоците добиени од истражувањето понудија насоки и решенија, а пред сè развој на методологија за анализа на вкупните трошоци за даден процес.

22. Mitreva, E., Taskov, N., Srebrenkoska, V., **Filiposki, O.**, Lazarevski, I. and Jovanovic-Malinovska, R. (2017). Application of methods and techniques for quality in the Macedonian companies. Quality - Access to Success, 18 (160). pp. 73-78. ISSN 1582-2559. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,9. SJR = 0.229, SNIP = 0,351. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Истражувањето во овој труд е анализа на моменталната состојба во македонските компании во доменот на примената на методите и техниките за квалитет во водењето на деловните процеси. Процесот на добивање на квалитет е поврзан не само со работата на луѓето, туку и со машините, технологијата на производствените процеси итн. Поради тоа е потребно да се има контрола што ќе ја процени стабилноста и способноста на деловните процеси. Податоците од истражувањето помогнаа во создавањето на методологијата на потсистемот – статистичка процесна контрола која треба да помогне во подобрување на перформансите на деловните процеси, а исто така ќе помогне во дефинирање на мерките за реализација на одржливи деловни системи и да се поттикне иновацијата.

23. Mitreva, E., Taskov, N., **Filiposki, O.**, Lazarevski, I., Srebrenkoska, V. and Gjorshevski, H. (2017). Measuring the Business Results in the Macedonian Companies. TEM Journal, 6 (3). pp. 558-566. ISSN 2217-8309 / 2217-8333. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,1. SJR = 0.15. SNIP 0.587. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Главната цел на овој труд е да даде свој придонес во развојот на современи научни пристапи и нивна примена во деловното опкружување засновано врз истражувањата направени во македонските компании во доменот на мерење на деловните резултати во процесот на водење на деловни процеси. На овој начин се инсистира на подобрување на перформансите на деловните процеси во македонските компании, особено во делот на поттикнување и развој на иновациите и претприемништвото како во компании со сертифициран систем за квалитет, но и кај оние без систем за квалитет.

24. Mitreva, E., Taskov, N., **Filiposki, O.**, Lazarevski, I. and Gjorshevski, H. (2017). The Success of Projecting and Implementing Quality System in the Macedonian Companies. *TEM Journal*, 6 (2). pp. 372-379. ISSN 2217-8309. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,1. SJR = 0.15. SNIP 0.587. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Истражувањето во овој труд е направено со цел да се анализира моменталната состојба на македонските компании, во доменот на проектирање, имплементација и сертифицирање на системот за квалитет. Добиените податоци од истражувањето ги обединија искуствата и реалностите на голем број организациски системи во Македонија.

25. Mitreva, E., Pancev, D., Gjorshevski, H., **Filiposki, O.** and Metodijeski, D. (2017). The implementation of the Quality Costs Methodology in the Public Transport Enterprise in Macedonia. *TEM Journal*, 6 (1). pp. 153-161. ISSN 2217-8309. (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,1. SJR = 0.15. SNIP 0.587. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Целта на оваа студија е утврдување на важноста на квалитетот на транспортните услуги што ги нуди јавното транспортно претпријатие во Р. Македонија, методите и техниките за мерење на стабилноста на деловните процеси, како и оптимизација на истите. Анализата на трошоците за квалитет при обезбедување транспортни услуги може да им помогне на менаџерите да го разберат влијанието на слабиот квалитет врз финансиските резултати и лошата репутација. Во оваа студија се дизајнираше и се примени моделот за подобри перформанси и поголема ефикасност на транспортното претпријатие, преку оптимизација на деловните процеси, промена во корпоративната култура и користење на деловните потенцијали.

26. Mitreva, Elizabeta and Taskov, Nako and Srebrenkoska, Vineta and **Filiposki, Oliver** and Lazarevski, Ilija and Jovanovic-Malinovska, Ruzica (2017) Analysis of the current conditions in the Macedonian companies concerning the quality of products, services and processes. *Quality - Access to Success*, 18 (156). pp. 65-72. ISSN 1582-2559 (Scopus - Journal Metrics: CiteScore = 0,9. SJR = 0.229, SNIP = 0,359. Web of Science (Clarivate Analytics) (ESCI)).

Во овој труд се прикажани наодите од истражувањето кои се однесуваат на пристапот кон квалитетот во македонските компании, способностите на менаџерите да создадат систем за добар квалитет и насоките кои се потребни за развој на деловните процеси, производите и услугите. Решението треба да се бара во развојот на системот за квалитет преку примена на стратегијата за TQM, развој на кадарот, воведување студии за квалитетен развој и развој на процесите многу рано уште пред купувањето на нова технологија. Реинженерингот на деловните процеси е суштински, за да се дизајнираат процесите во насока на задоволство на купувачите/корисниците, а воедно да имаат профитабилност.

Трудови објавени во меѓународни научни списанија:

27. Dimitrov, N., Koteski, C., Jakovlev, Z., Taskov, N., Metodijeski, D., Mitreva, E., Magdinceva Sopova, M., Josheski, D., Boskov, T., Angelkova, T. and **Filiposki, O.** (2019). Regional historical – geographical overview of tourism in the Republic of Macedonia. *SocioBrains*, International scientific refereed online journal with impact factor (54). pp. 103-113. ISSN 2367-5721. (EBSCO).

Трудот претставува регионален историски и географски пресек на туризмот во Република Македонија. Во анализата доминира регионалниот преглед на бројот на сместувачки капацитети и туристичка посета. Целта на истражувањето е аргументација за рангирањето и вреднувањето на туристичките региони од нивната прва поделба до денес.

28. Milosevic, Bratislav and **Filiposki, Oliver** (2018) Conditions and perspectives of the life insurance in the Republic of Macedonia. *Horizons-International Scientific Journal*, 23. pp. 431-452. ISSN 1857-9884

Во овој труд се истражува трендот на раст на животното осигурување во Република Македонија, што ни дава за право да размислуваме за перспективите и можностите што ги нудат современите трендови во осигурувањето на живот како услов за раст на компаниите за животното осигурување. Дали тие ќе прифатат проактивност во реструктурирањето на нивните операции или ќе бидат само пасивни набљудувачи на современите демографски, социјални, технолошки, економски и политички трендови, ќе зависи од тоа дали сакаат да бидат профитабилни, лидери на пазарот и бренд на безбедност во перцепцијата на нивните осигурените лица.

29. Dimitrov, N., Taskov, N., Koteski, C., Mitreva, E., Metodijeski, D., Angelkova, T., Josheski, D. and **Filiposki, O.** (2018). Transformation of Tourism in the Republic of Macedonia in the last 100 years. *International Journal of Humanities Social Sciences and Education (IJHSSE)*, 7 (09). pp. 9-13. ISSN 2349-0373 (Print) / 2349-0381 (Online).

Трудот претставува сублимирана анализа од научниот и истражувачки проект за туризмот и угостителството. Целта на трудот е да се разберат почетокот и развојот на туризмот, анализа на податоците за туристичката посета, сместувачките капацитети, дефинирањето на проблемите со кои се соочува туризмот во земјата и обезбедувањето насоки за промоција на туризмот.

30. Mitreva, E., **Filiposki, O.**, Taskov, N., Krivokapić, Z. and Jovanovic, Jelena (2017). Motivation: A significant factor for quality assurance in Macedonian companies. *International Society for Development and Sustainability (ISDS)*, 6 (9). pp. 1170-1183. ISSN 2186-8662. (EBSCO).

Истражувањето во оваа студија е спроведено за да се согледа постојната состојба во македонските компании во доменот на дизајнирање систем за мотивација на вработените и да се види дали менаџментот успева да ги усогласи своите очекувања со резултатите на организацијата. Податоците добиени од истражувањето, исто така, помогнаа да се дадат корисни насоки во развојот на методологија за мотивирање на вработените како основен столб во градењето систем за обезбедување квалитет.

31. Mitreva, E., **Filiposki, O.** and Taskov, N. (2017). The Need for Employee Education and Training in Macedonian Companies. *International Journal of Management Excellence*, 9 (1). pp. 1033-1039. ISSN 2292-1648 (SJ: 0,3).

Овој труд ги прикажува резултатите добиени врз основа на истражувањето во македонските компании во однос на обуката и развојот на вработените, како и посветеноста на највисокото раководство да ги подобри знаењата и вештините на вработените и да го пренесе тоа знаење, што е основа за постојано подобрување на квалитетот. Резултатите од ова истражување ја покажаа потребата од создавање методологија за организациско образование како дел од целокупната методологија за дизајнирање и имплементација на TQM (тотално управување со квалитет) во компаниите.

32. Metodijeski, D., Mitreva, E., Taskov, N. and **Filiposki, O.** (2017). Public-Public Partnership and Tourism Development Strategy: The Case of Municipality of Gazi Baba in Macedonia. *International Journal of Social, Behavioral, Educational, Economic, Business and Industrial Engineering*, 11 (4). pp. 846-850. ISSN 2010-376X.

Предмет на овој труд е компаративна анализа во однос на законодавството за туризам на избрани балкански земји, што се гледа низ призмата на Законот за туризам во Македонија, Хрватска, Србија и Бугарија. Трудот дава основни податоци за избраните балкански земји како: карактеристики на територијата, населението, бројот на меѓународни туристи, Законот за туризам и постоење на национална туристичка организација. Завршните забелешки на трудот се однесуваат на структурата, разликите и сличностите на законите за туризам, но и применетото законодавството кое ги одредува начините и насоките за развој на туризмот во земјите од Балканот.

33. Mitreva, Elizabeta and **Filiposki, Oliver** and Taskov, Nako and Krivokapić, Zdravko and Jovanovic, Jelena (2017) Motivation: A significant factor for quality assurance in Macedonian companies. *International Society for Development and Sustainability (ISDS)*, 6 (9). pp. 1170-1183. ISSN 2186-8662

Истражувањето во оваа студија е спроведено за да се согледа постојната состојба во македонските компании во доменот на дизајнирање систем за мотивација на вработените

и да се види дали раководството успева да ги усогласи нивните очекувања со резултатите на организацијата. Податоците добиени од истражувањето помогнаа и да се обезбедат корисни насоки во развојот на методологија за потсистемот - мотивирање на вработените како суштински столб во градењето на систем за обезбедување квалитет.

Трудовите објавени во списанија со импакт фактор и во меѓународни научни списанија, а се постари од 5 години, се презентирани и научно евалуирани во рефератот за избор на кандидатот во наставник во звањето доцент (Универзитетски билтен бр. 191 од 1.6.2017 година).

Во својата научноистражувачка активност, д-р Филипошки е учесник на следните научни проекти:

34. Заменик координатор на Еразмус + Проектот: Shaping the future education in tourism. (2016-2019)
35. Учесник во проектот „Developing a model for performance improvement of business processes by an application of benchmarking strategy based upon examples of innovation (арх.бр. 17-1395/1 од 26.1.2016 година). Билатерален проект помеѓу Република Македонија и Црна Гора во периодот 2016-2018 година, финансиран од страна на Министерство за образование и наука.
36. Young people from Bulgaria and Macedonia together for tourism as a health prevention Delivered - Contract No. CB006.2.23.116 /PP2/BL4/ 01“, The Interreg IPA CBC programme (2019-2020)

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност:

37. **Filiposki, Oliver** and Taleska, Milena and Dzambazovski, Kristijan and Dimovski, Cedomir (2021) Overview and necessity of risk management in tourism. In: International scientific and practical conference Current trends and prospects of international tourism, 03 Sept 2021.

Потребата за управување со ризик во туризмот е голема како и секогаш. Целта на оваа студија е да ги претстави начините на управување со ризиците во туризмот и потребата од воспоставување систем за управување со ризици на државно ниво и во претпријатијата во рамките на туристичката индустрија. Преку анализа на веќе познатата литература од областа на управувањето со ризици која е малку прилагодена на потребите на туристот, анализа на стандардите, политиките и процедурите за управување со ризик кои беа воведени во светот и Република Северна Македонија поради ковид-19 пандемија, ќе ја согледаме потребата од системски пристап кон управувањето со туристичкиот ризик и на макро и на микро ниво. Резултатите ја покажуваат рамката на процесите за управување со туристички ризик која е приспособлива на потребите на туристичката индустрија.

38. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2021) Towards accessible tourism in Republic of North Macedonia. Yearbook of Faculty of tourism and business logistics, 1. pp. 44-52. ISSN 2671-3969

Предмет на овој труд е пристапниот туризам и состојбата со овој вид туризам во Република Северна Македонија. Во трудот се претставени основните аспекти на пристапниот туризам и различните иницијативи поврзани со овој вид туризам во земјата. За потребите на трудот, методологијата на истражувањето и секундарните извори на податоци се користени преку консултација со релевантна литература поврзана со пристапниот туризам, како и со интернет. Направена е анализа и преглед на примери на пристапен туризам, врз основа на систематска евалуација на нивната содржина и активности. Заклучните согледувања се однесуваат на потенцијалите за развој на пристапен туризам, со цел да се подобрат условите за пристапност во Република Северна Македонија како туристичка дестинација.

39. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Dzambazovski, Kristijan (2020) Gastronomy as integral part of cultural tourism: The case of Ohrid region. In: Contemporary Challenges on Protection and Managing of the Natural and Cultural Heritage: Conference proceedings / 8th International Conference “Ohrid-Vodici, 2020”, 17-19 Jan 2020, Struga.

Предмет на овој труд е гастрономијата како составен дел на културниот туризам. Во трудот се претставени основни податоци за дистрибуцијата на туризмот и поврзаноста на туризмот и локалната гастрономија во Охридско. Во текстот се прикажани табели кои ги прикажуваат критериумите за класификација на гастрономските туристички производи. За потребите на трудот е искористена методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултација со релевантна литература и класификација на гастрономски туристички производи. Исто така, официјалните статистички годишници се користат за прибирање на туристички податоци за Охридскиот регион. Направена е анализа и осврт на културниот туризам, врз основа на систематска евалуација на моменталната содржина на гастрономската понуда на Охридскиот регион. Заклучните согледувања се однесуваат на перспективите и насоките за развој на културниот туризам и гастрономијата како составен дел на културното наследство во регионот на Охрид.

40. Metodijeski, Dejan and Dzambazoski, Kristijan and Andreeva, Jasmina and **Filiposki, Oliver** and Todorovic, Emilija (2019) Tourism policy in Republic of North Macedonia: past issues and future challenges. In: Fiscal policy, globalization and economic growth: sustainable development challenges and perspectives, Plovdiv, Bulgaria.

Предмет на овој труд е туристичката политика во Република Северна Македонија, гледана низ призмата на историскиот развој, минатите прашања и идните предизвици. Трудот дава основни податоци за земјата како што се: карактеристиките на територијата, населението, бројот на меѓународни туристи, туристичкото право и клучните креатори на туристичката политика на национално, регионално и локално ниво. Табелата што ги прикажува владините тела одговорни за туризмот, националните, регионалните и локалните стратегии за развој на туризмот, како и законодавството поврзано со туризмот, се користи за подготовка на анализа на туристичката политика во земјата. За потребите на трудот, користиме методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултација со официјалните планови за развој на туризмот, владините тела и законите за туризам во Република Северна Македонија. Направена е анализа и преглед на плановите за развој на туризмот, владините тела и законодавството за туризам, врз основа на систематска евалуација на нивната вистинска содржина. Заклучните забелешки на трудот се однесуваат на структурата на туристичката политика и како креаторите на политиките ги одредуваат перспективите и насоките на развој на туризмот во Република Северна Македонија.

41. **Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Taskov, Nako and Dzambazovski, Kristijan (2019) Practical work for students in the field of tourism: new perspective in a digitalization era. The 4th International Conference The Challenges of today. pp. 229-237. ISSN 1846 – 6656

Во овој труд ги испитува потребите и перцепциите на студентите и работодавците за практичната работа и предизвиците на современите трендови на Факултетот за туризам и бизнис логистика од Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип, Република Северна Македонија. Резултатите сугерираат дека системот на практична работа треба да вклучува разбирање на потребите на работодавците и студентите во насока на трансформација на традиционалниот туризам и угостителство операции во модерен туризам и угостителство, вклучувајќи информатички технологии и дигитализација. Позитивните импликации на системот на практична работа даваат ефект на задоволни студентите кои даваат значајни забелешки и заклучоци од нивната практична работа и работодавците кои следствено да даде можност за вработување на студенти со решетки вештини и знаења, и подобрување на квалитетот на туристичката понуда.

42. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Janevski, Ljupco (2018) Classification of hotel establishments: the case of Macedonia. In: 6th International Conference “Ohrid-Vodici, 2018”, 17-19 Jan 2018, Ohrid, Macedonia.

Во трудот се претставени основни податоци за дистрибуцијата на туризмот и хотелите во земјава. Во табелите се прикажани критериумите за класификација и категоризирани хотели според презентираниите официјални статистички годишници. За потребите на трудот, искористена е методологија на истражување и секундарни извори на податоци со

користење на релевантна литература, статистички официјални годишници и правилници за класификација на сместувачките капацитети во Македонија. Направена е анализа и преглед на класификацијата на хотелите, врз основа на систематска евалуација на нејзината моментална содржина. Заклучните согледувања се однесуваат на структурата, разликите и сличностите на категоризираните хотели и перспективите и насоките за развој на туризмот во регионите на Македонија.

43. **Filiposki, Oliver** and Metodijeski, Dejan and Janeski, Ljupco (2018) Internationalization and standardization, relevant factor of concept of integrated management in tourism. In: Hotelplan - 7th International Congress, 02-03.11.2018, Belgrade, Serbia.

Овој труд ги анализира релевантните фактори на концептот на интегриран менаџмент во туризмот низ призма на интернационализацијата и стандардизацијата. Развојот на туристичките индустрии во текот на годините доведе до модернизација, приспособување и интеграција на сите концепти на услуги во систем на интегрирани услуги за управување што ги зема предвид сите внатрешни и надворешни фактори кои можат да го нарушат работењето на туристичките претпријатија или светот се потенцијален развој. Меѓународно нарушените пазарни односи придонесоа за генерирање на институции кои ќе ја одредат рамката на ефективни, фер, стабилни и конкурентни туристички пазари. Оваа институционализација доведе до предложените насоки, односно стандарди во областа на туризмот кои се меѓународно одобрени и признаени низ целиот свет. Потребите на туристите се различни, но она што се очекува да го добие како услуга не ги познава границите.

44. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** and Micev, Georgi (2018) Perfection in service and cuisine: review of Michelin star restaurants in Europe. In: 6th International Conference "Ohrid-Vodici, 2018", 17-19 Jan 2018, Ohrid, Macedonia.

Главната цел на овој труд е преглед на рестораните со Мишелин ѕвезди во Европа. Трудот го покрива историскиот развој на водичите на Мишелин, критериумите за означување со ѕвездички на фините ресторани и анонимноста на инспекторите на Мишелин. Прикажана е и табела со број на ресторани со ѕвезди по земја, цени на менијата и споредба на понудата на рестораните. Методологијата на истражување и секундарните извори на податоци се користат со консултација со официјални веб-страници на ресторани и водичи на Мишелин. Заклучните согледувања се во однос на структурата, разликите и сличностите на понудата на ресторанот Мишелин ѕвезда во Европа и можностите за отворање на ваков тип ресторани на територијата на балканските земји.

45. Metodijeski, Dejan and Andreeva, Jasmina and **Filiposki, Oliver** (2018) Regional tourism development policy and distribution of hotels in Macedonia. In: International scientific and practical conference Bulgaria of regions, 19-21 Oct 2018, Plovdiv, Bulgaria.

Предмет на овој труд е регионалниот развој на туризмот за кој ќе се дискутира преку дистрибуција на хотели во Македонија. За потребите на трудот ќе бидат анализирани осумте статистички региони во Македонија. Регионалниот развој на туризмот ќе биде претставен преку табели кои ги опфаќаат програмите за регионален развој, пристигнувањето туристи, ноќевањата и регионалната хотелска дистрибуција. Преку анализата ќе се утврдат разликите во регионалниот туристички развој во регионите на Македонија. Завршните согледувања во трудот се однесуваат на структурата, минатите прашања и идните предизвици на регионалниот туристички развој во Македонија.

46. Metodijeski, Dejan and Andreeva, Jasmina and **Filiposki, Oliver** (2018) Tourism policy and ecotourism development in national parks in Macedonia. In: The international sustainable tourism and environment protection conference, 22-23 Nov 2018, Edirne, Turkey.

Главната цел на овој труд е презентација на материјал поврзан со развојот на екотуризмот во националните паркови во Македонија. Трудот опфаќа литературен преглед на екотуризмот, дефиницијата на националните паркови, нивното управување и улога во зачувувањето на природното и културното наследство. Вниманието е посветено на организацијата, одделенијата и работната сила на националните паркови и придобивките за развојот на екотуризмот. Трудот дава основни податоци за развојот на екотуризмот во Македонија, како што се законодавството за екотуризмот и владините тела одговорни за

развој на екотуризмот. Табелата што ги прикажува националните паркови во Македонија, карактеристиките на нивната територија, веб-страниците, плановите за управување како и стратегиите за развој на екотуризмот се користат за подготовка на современа анализа на екотуризмот во националните паркови. За потребите на трудот, користиме методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултација со официјална туристичка литература, закони, веб-страници и планови за управување со националните паркови, кои се однесуваат на развојот на екотуризмот. Направена е анализа и преглед на националните паркови, врз основа на систематска евалуација на вистинската содржина на официјалните веб-страници. На крајот од трудот се дадени заклучни согледувања и препораки за потенцијален развој на екотуризмот во националните паркови во Македонија.

47. Janeski, Ljupco and Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2018) Tourism policy and legal framework of rural tourism in Macedonia. In: XIV International may conference on strategic management, 25-27 May 2018, Bor, Serbia.

Предмет на овој труд е туристичката политика и законодавството за руралниот туризам во Македонија, гледано низ призмата на стратегиите за развој на туризмот и законодавството за туризам. Трудот дава основни податоци за руралниот туризам во Македонија како што се: историскиот развој, регионалната дистрибуција на руралниот туризам, сместувачките капацитети, бројот на туристи, активностите на руралниот туризам, промоцијата, законот за туризам, фондовите на Европската Унија и постоењето на владини иницијативи за рурален развој, развој на туризмот. Табелите што ги прикажуваат владините тела одговорни за туризмот, националните стратегии за развој на туризмот како и законодавството поврзано со туризмот се користат за да се подготви основен профил на руралниот туризам во земјата. За целите на овој труд користиме методологија на истражување и секундарни извори на податоци преку консултација со релевантна литература, официјални стратегии за развој на туризмот и закони. Направена е анализа и преглед на стратегиите и законите за туризам, врз основа на систематска евалуација на нивната реална содржина користејќи го методот на анализа на содржината. Заклучните забелешки на трудот се однесуваат на структурата, минатите прашања и идните предизвици на руралниот туризам во Македонија.

48. Mitreva, E., Lazarovska, E. and **Filiposki, O.** (2018). Implementation of the Six Sigma Methodology in A-ROSA hotel. In: 33rd International Scientific Conference on Economic and Social Development – “Managerial Issues in Modern Business, 26-27 Sept 2018, Warsaw, Poland.

Оваа студија ја покажува анализата на некои деловни процеси во компанијата за угостителски услуги, односно хотелското одморалиште „А-РОСА“, Германија. Во трудот се применува Методологијата на шест сигма со цел да се најде оптимално решение за извршување на деловните процеси на заедничко задоволство на сите вклучени страни. Применети се и други алатки и техники како: Парето дијаграм, Ишикава дијаграм, Картата на тренд итн. Имплементацијата на методологијата на шест сигма го зајакна брендот на компанијата и го зголеми бројот на туристи и клиенти.

49. Mitreva, E., Lazarevska, E., **Filiposki, O.** and Gjorshevski, H, (2018). The road to perfection through continuous improvement of the business processes in the hotel A- ROSA. In: 7th International Symposium on Industrial Engineering - SIE 2018, 27-28 Sept 2018, Belgrade, Serbia.

Во оваа студија беше извршена анализа на компанијата за угостителски услуги - хотелско одморалиште „А-РОСА“ во Германија со цел да се идентификува дали има ефикасен систем за квалитет. Анализата е направена како обид да се согледа постојната состојба во оваа компанија во доменот на дизајнирање и имплементација на системот за квалитет. Резултатите од примената на методологијата за целосно управување со квалитет (TQM) покажаа дека е можно да се постигне визијата и главните цели на компанијата кон исполнување на потребите на внатрешните и надворешните клиенти, точно на време, додека се елиминираат процесите што не додаваат вредност.

50. Metodijeski, D., Taskov, N., **Filiposki, O.** and Mitreva, E. (2018). Perspectives for Development of Cultural Tourism in Kokino. Giving gift to God: evidences of votive offerings in the sanctuaries, temples and churches: proceedings of the 1 st & 2nd International archaeological conference "Kokino", held in Skopje & Kumanovo, 2016-2017. pp. 237-244. ISSN 978-608-4792-10-9.

Целта на овој труд е да ги претстави потенцијалите на локалитетот Кокино како атракција и генератор на посети од страна на туристите. Трудот ја испитува постојната литература поврзана со развојот на културниот туризам во областа на античките опсерватории и нивното управување за туристички цели. Во трудот беа искористени секундарни податоци од релевантни извори за да се направи модел за развој на туризмот. На крајот од трудот се дадени препораки за насоките по кои треба да се движи локалитетот Кокино во можноста за привлекување странски и домашни туристи.

51. Mitreva, E., **Filiposki, O.**, Krivokapić, Z. Jovanovic, J. and Taskov, N. (2017). Leadership – dedication to the Quality Management System and customer focus in Macedonian companies. In: 24th International Scientific Conference on Economic and Social Development – "Managerial Issues in Modern Business", 13-14 Oct 2017, Warsaw, Poland.

Овој труд ги презентира наодите од истражувањето во врска со капацитетот на лидерството во македонските компании, способноста да се донесуваат одлуки и да се практикува тимска работа во согласност со критериумите за добивање на Европската награда за квалитет.

52. **Filiposki, O.**, Metodijeski, D., Taskov, N. and Mitreva, E. (2017). Gastronomic tourism is much more than gastronomy: the case of the Republic of Macedonia. Proceedings of the 3rd International Scientific and Professional Conference the Challenges of Today: „Sustainable coastal and maritime tourism. pp. 296-303. ISSN 1846-6656.

Овој труд се темели на компаративни заклучоци од повеќе истражувања за потребите на туристот, традиционалните јадења во одредени региони и препознатливите производи, предмети, традиции и настани во Република Македонија. Богатството на традицијата, природата, поволните услови и разни гурмански производи и навики се богатство на целиот Балкан. Акцентот на храната подготвена во одделни региони, начинот на готвење, начинот на консумирање е вистинско неоткриено богатство на допир, слух, вид, мирис и вкус. Република Македонија, како континентална земја која нема море, има „море“ на можности за развој на гастрономскиот туризам, што е соединение на традицијата, вкусната храна, можност за вработување, одржлив развој и континуирано задоволство на посетителите.

53. Metodijeski, D., Taskov, N., Mitreva, E., **Filiposki, O.** and Andreeva, J. (2017). Tourism legislation and policy: Review of tourism law in selected Balkan countries. Book of Proceedings Economic and Social Development, 22nd International Scientific Conference on Economic and Social Development – "The Legal Challenges of Modern World". pp. 368-375. ISSN 1849-7535.

Предмет на овој труд е законодавството за туризам и политиката на неколку избрани балкански земји, што се гледа низ призмата на Законот за туризам во Македонија, Хрватска, Србија и Бугарија. Направена е анализа и преглед на законите за туризам, заснована врз систематската проценка на нивната вистинска содржина. Завршните забелешки на трудот се однесуваат на структурата, разликите и сличностите на законите за туризам и како законодавството ги одредува моделите и насоките за развој на туризмот во земјите од Балканот.

54. Gureska, Simona and Jakimovska, Frosina and **Filiposki, Oliver** (2017) Анализа на конкуренцијата во бизнис секторот. In: Зборник на трудови од втората меѓународна научно-стручна конференција „Состојби и перспективи во туризмот, економијата и бизнис логистиката“, 27 Мај 2017, Stip, Macedonia.

Во овој труд е претставена основна рамка за анализа на конкуренцијата, збогатена и проширена со практични примери од компании како дел од бизнис заедницата.

Конкуренција во бизнис секторот значи натпревар или борба помеѓу трговците и претпријатијата за освојување на поголем дел од пазарот со цел да можат да остварат поголем

профит. Заради заштита на веќе освоениот пазар, зголемувањето на продуктивноста и одржување на ликвидноста, конкуренцијата во бизнис секторот може да има клучна улога за успешно и долгорочно опстојување на пазарот, што е и главен приоритет на секој менаџер, сопственик или трговец, особено ако станува збор за нелојална конкуренција.

55. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2017) Ecomuseums as a Tool for Tourism Development. In: 5th international conference Runaway world, liquid modernity and reshaping of cultural identities, heritage, economy, tourism and media, 17-19 Jan 2017, Ohrid, Macedonia.

Главната цел на овој труд е презентација на материјал поврзан со екотуризмот и екомuzeите како дел од туристичката понуда. Трудот преку практични примери го опфаќа историскиот развој на екомuzeите, дефиницијата и видовите екомuzeи, нивното управување и улога во зачувувањето на природното и културното наследство во одредени региони. Вниманието е посветено на организацијата на екомuzeите и придобивките за локалната заедница. На крајот од трудот се дадени заклучни согледувања и препораки за локации за потенцијален развој на екомuzeи во Република Македонија.

56. Metodijeski, Dejan and **Filiposki, Oliver** (2017) Tourism policy and security: The case of terrorism. In: 4th International Conference Terrorism, migrations, refugees – contemporary challenges on cultural identities, heritage, economy, tourism and media, 17-19 Jan 2016, Ohrid, Macedonia.

Предмет на овој труд е туристичката политика и безбедност од аспект на меѓународните патувања и тероризмот. Сметаме дека тероризмот е еден од најголемите проблеми на современото општество, а метите на многу терористички напади се поврзани со туристите. Исто така, по терористичките напади забележуваме намален број на туристи во дестинации. Туризмот е антитеза на конфликти и воени дејствија и може да се развива само во области кои не се погодени од такви услови. Поради оваа причина, многу земји однапред се подготвуваат и ги планираат своите туристички политики за справување со кризите. Во трудот ја дефинираме туристичката политика и безбедност, даваме примери за терористички напади ширум светот и како тие влијаат на туристичката индустрија, економските загуби на туризмот во случаи на тероризам и управувањето со кризи. Препораките за Република Македонија се дадени врз основа на меѓународното искуство и како земјата и туристичката индустрија треба да се подготвуваат во случај на терористички акт.

Трудовите објавени во зборници на трудови на научни собири во земјата и странство, а се постари од 5 години, се презентирани и научно евалуирани во рефератот за избор на кандидатот во наставник во звањето доцент (Универзитетски билтен бр. 191 од 1.6.2017 година).

За време на изборниот период, кандидатот д-р Филипоски учествува во еден стручно-апликативен проект во земјата, како и во изработката на стратегии и студии од областа на туризмот и тоа:

57. Учесник во проектот: Interreg - IPA CBC Programme 2014-2020 Bulgaria - The Former Yugoslav Republic of Macedonia, CB006.2.21.144 "Common History and Culture - Bridge across borders"(2021)

58. Учесник во проектот: „Културен мост низ вековите“ Код на проектот: CB006.2.21.107 Interreg IPA проект за прекугранична соработка (Бугарија и Северна Македонија) (2021)

59. Учесник во проектот: Oenotouristic cross-border capacity building: A transition from promoting wine production to oenotourism experience "TERRA VINO" Код на проектот: CCI2014TC16I5C009 Interreg IPA проект за прекугранична соработка (Грција и Северна Македонија) (2021)

60. Учесник во проектот „Историско-географски пресек на туризмот и угостителството во Република Македонија“ (проект на ФТБЛ финансиран од Фондот за научноистражувачка работа на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип. (Одлука бр.0405-32/9 на 16.6.2015 год. и Одлука бр. 0801-139/27 од 27.1.2015 од Управниот одбор на ФНИР при УГД). (2015-2018).

61. Учесник во изработката на Стратегија за развој на туризмот во Општина Кратово 2020-2024. Општина Кратово, Кратово (2020).
62. Учесник во изработката на Strategji për zhvillimin e turizmit në Komunën e Studeniçanit 2020-2024. Komunën e Studeniçanit, Skopje (2020).
63. Учесник во изработката на Strategy for tourism development in the Municipality of Demir Kapija 2020-2024. Municipality of Demir Kapija, Demir Kapija (2020).
64. Учесник во изработката на Tourism Development Strategy for the Municipality of Vinica 2020-2024. Municipality of Vinica, Vinica (2020).
65. Учесник во изработката на Стратегија за развој на туризмот во Општина Гевгелија (2019-2024). Општина Гевгелија (2019).
66. Учесник во изработката на Студија за неискористени објекти кои се атрактивни за странски инвеститори. Министерство за економија, Скопје (2019).
67. Учесник во изработката на Study on spa tourism in the Republic of North Macedonia. Ministry of economy, Skopje (2019).
68. Учесник во изработката на Study on wine tourism in the Republic of North Macedonia. Ministry of economy, Skopje (2019).

Во изборниот период кандидатот д-р Филипоски е рецензент на: скрипта и практикум под наслов: Вински туризам од авторите Китанов, В., Методијески, Д. и Мичев, Г. Овие ракописи се во издание на УГД – Штип и се користат во наставата на прв циклус студии на ФТБЛ. Рецензент на книгата „Анимации во туризмот: Хотелски анимации-примери и практики“ од авторот Мицески, М.

Во изборниот период кандидатот д-р Филипоски е член на повеќе факултетски органи и комисији, и тоа:

69. Член на Наставно-научниот совет при ФТБЛ, УГД – Штип (2017-2021).
70. Член на комисија за уписи за 2017-2018 год. на прв циклус студии. (Одлука бр.2102-279/10 на 29.5.2017 год.).
71. Член на комисија за уписи за 2018-2019 год. на прв циклус студии. (Одлука бр.2102-246/8 на 30.5.2018 год.).
72. Член на комисија за уписи за 2019-2020 год. на прв циклус студии. (Одлука бр.2102-174/5 на 5.6.2019 год.).
73. Член на комисија за попис на Наставен центар-Скопје (2017) ФТБЛ, УГД-Штип
74. Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд на Дејан Антонијевски од ФТБЛ (Одлука бр. 2102-311/7 од 28.10.2019 год.)
75. Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд на Глигор Проданов од ФТБЛ (Одлука бр. бр. 2102-505/8 од 26.12.2018 год.)
76. Претседател на Комисија за одбрана на магистерски труд на Ердоан Целадин од ФТБЛ (Одлука бр. 2102-61/3 од 19.2.2020 год.)
77. Член на Комисија за одбрана на магистерски труд на Горан Стојановски од ФТБЛ (Одлука бр. 2102-98/7 од 2.4.2021 год.)
78. Член на Комисија за самовалуација на Факултетот за туризам и бизнис логистика (Одлука бр. 2102-198/5 од 25.8.2021 год.)

Во изборниот период кандидатот д-р Филипоски е член на повеќе уредувачки одбори во списанијата/ конференции:

79. International Scientific and Practical Conference “CURRENT TRENDS AND PROSPECTS OF INTERNATIONAL TOURISM” 3-th of September 2021.(International Scientific Committee)
80. 4 **Меѓународна конференција** „Izazovi današnjice“-Šibeniku od 10. do 12.10 2019 godine.(Организациски одбор)
81. YEARBOOK OF FACULTY OF TOURISM AND BUSINESS LOGISTICS 2021 (Редакциски одбор)

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Согласно со Законот за високо образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, Рецензентската комисија ја разгледа комплетната документација која ѝ беше доставена и констатира дека единствен пријавен кандидат е д-р Оливер Филипоски, доцент.

По прегледот на приложената документација, Рецензентската комисија констатира дека кандидатот д-р Оливер Филипоски во целост ги исполнува условите предвидени со законските прописи за избор во звање вонреден професор. Кандидатот д-р Филипоски има континуирано научно напредување и извонредни научноистражувачки резултати во доменот на економика на туризам и угостителство и управување со работните процеси во услужните претпријатија. Тој активно публикува научни трудови со оригинални резултати во референтни меѓународни списанија. Воедно, кандидатот успешно одржува настава на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на прв, втор и трет циклус студии, и е учесник во научноистражувачки проекти од областите на интерес. Оттука, Рецензентската комисија е едногласна во оценката дека со целокупната своја досегашна работа д-р Оливер Филипоски има значителен придонес во наставно-образовната, научноистражувачката, стручно-апликативната и организациско-развојната дејност и ги има освоено потребните бодови, согласно критериумите за бодување.

Согласно со претходно изнесеното, а во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за единствените критериуми и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, Рецензентската комисијата со особено задоволство му предлага на **Наставно-научниот совет на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, кандидатот д-р Оливер Филипоски да го избере во звањето вонреден професор за наставно-научната област економика на туризам и угостителство и бизнис менаџмент на Факултетот за туризам и бизнис логистика при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Марија Таковска,
Економски институт – Скопје,
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, претседател, с.р.
Проф. д-р Билјана Петревска,
Факултет за туризам и бизнис логистика – Гевгелија,
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, член, с.р.
Проф. д-р Елизабета Митрева,
Факултет за туризам и бизнис логистика – Гевгелија,
Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ НА Д-Р ОЛИВЕР ФИЛИПОСКИ (2017-2022)

Р.бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
4.	Избран во звање доцент	30				
	ВКУПНО	30				
Р. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Монографија или научна книга во земјата (Реф. 3-17)	14	10			140
3.	Научен труд објавен во списание со ИФ Scopus (Реф. 18-26)	1x10				50
		8x5				
4.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (Реф. 27-33)	4x6				33
		3x3				
14.	Учесник на научен проект (максимум во три проекти) во странство (Реф. 34-36)	/	/	3	6	18
20.	Член на организационен или научен одбор на научен собир, фестивал (Реф.79-81)	1	1	2	2	5
	ВКУПНО					246
Р. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				
		Во земјата		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Книга/учебник во земјата (Реф. 2-3)	2	10			20
6.	Труд објавен во зборник од трудови на стручен собир во земјава (Реф. 37-39,42,44,50,54-56) во странство (Реф. 40-41,43,45-49,51-53)	9	2	11	3	51
13.	Учесник во научен проект (максимум во три проекти) во странство (Реф. 57-59)			3	8	24
17	Елаборати и експертизи (Реф. 61-68)	8	2			16
28.	Член на факултетски орган, комисија (Реф. 69-78)	10	2			20
	ВКУПНО					131
	ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ					407